

Написав admin1

Четвер, 14 травня 2020, 07:47 -

Утримання батьків дітьми є відповідною компенсацією за утримання і турботу, надану батьками дитині. В нормальних умовах діти добровільно допомагають своїм непрацездатним батькам і турбуються про них.

Обов'язок повнолітніх дітей піклуватися про своїх непрацездатних батьків закріплений в статті 51 Конституції України. Дана конституційна норма знайшла своє відображення і в Сімейному кодексі України (статті 202-206).

Відповідно до статті 202 Сімейного кодексу України повнолітні дочка, син зобов'язані утримувати батьків, які є непрацездатними і потребують матеріальної допомоги.

Таким чином, слід звернути увагу на те, що:

- обов'язок виплачувати аліменти батькам може бути покладено лише на повнолітніх дітей;
- потреба матеріальної допомоги полягає в тому, що батьки не мають можливості забезпечити своє гідне існування у зв'язку із відсутністю пенсій чи їх низького розміру, а також у зв'язку із відсутністю у них інших джерел існування;
- непрацездатними визнаються особи, які досягли пенсійного віку (чоловіки - 60 років, жінки - 55 років) та інваліди I, II та III груп (стаття 1 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»).

Позов про стягнення аліментів може бути пред'явлений:

Написав admin1

Четвер, 14 травня 2020, 07:47 -

- до одного з дітей;

- до кількох з дітей;

- до всіх дітей разом.

У випадку пред'явлення позову до одного з дітей, суд за власною ініціативою має право притягнути до участі у справі інших дітей, незалежно від того пред'явлено до них позов чи ні.

Статтею 205 Сімейного кодексу України встановлено, що суд визначає розмір аліментів на батьків у твердій грошовій сумі і (або) у частці від заробітку (доходу) з урахуванням матеріального та сімейного стану сторін.

Розмір аліментів визначається в судовому порядку в залежності від матеріального та сімейного становища батьків та дітей. При цьому судом враховуються всі заслужуючі на увагу інтереси сторін: непрацездатність батьків та їх потреба у матеріальній допомозі, матеріальне становище дітей, догляд дітей за батьками тощо. Також до уваги приймається отримання батьками пенсії, державних пільг, субсидій, наявність в батьків майна, що може приносити дохід тощо.

Таким чином, в кожному конкретному випадку суд враховує всі види заробітку чи доходу як дітей так і батьків. В залежності від цих обставин і визначається розмір аліментів.

Суд має право встановлювати розмір аліментів повністю чи частково, як в твердій грошовій сумі, так і в частці від заробітку (доходу). На вибір способу визначення розміру аліментів можуть впливати різні обставини: мінливість і нестабільність доходу, проживання за кордоном, одержання частини доходу в натуральній формі тощо.

Написав admin1

Четвер, 14 травня 2020, 07:47 -

Разом з тим, аліменти, що сплачують діти на утримання своїх батьків, безумовно повинні забезпечувати достатній життєвий рівень та необхідні умови для існування. Проте в сучасних умовах тяжка хвороба, інвалідність або немічність батьків потребують значних додаткових витрат, які не покриваються сумами сплачуваних дітьми аліментів. Саме з метою уникнення випадків матеріальної незахищеності батьків, стаття 203 Сімейного кодексу України встановлює обов'язок дітей брати участь у додаткових витратах на батьків.

При невиконанні дітьми обов'язку по сплаті додаткових витрат, батьки мають право звернутися за захистом своїх прав до суду. Суд в кожному конкретному випадку визначає наявність однієї або декількох з перелічених вище обставин на підставі відповідного медичного висновку.

У виняткових випадках, якщо мати, батько є тяжко хворими, інвалідами, а повнолітні дочка (син) мають достатній дохід (заробіток), суд може постановити рішення про стягнення з них одноразово або протягом певного строку коштів на покриття витрат, пов'язаних з лікуванням та доглядом за ними (стаття 206 Сімейного кодексу України).

Специфіка аліментного обов'язку повнолітніх дітей відносно своїх непрацездатних і нужденних батьків полягає в безпосередньому зв'язку аліментних виплат з минулою поведінкою батьків щодо дітей, адже саме батьки виховують, годують, одягають дитину, забезпечують розвиток дитини та здійснюють загальний догляд за нею. Тому було б несправедливим покласти на дітей, які не одержали такого догляду від батьків, обов'язку їх утримувати.

За таких обставин статтею 204 Сімейного кодексу України передбачено, що дочка, син можуть бути звільнені судом від обов'язку утримувати матір, батька та обов'язку брати участь у додаткових витратах, якщо буде встановлено, що мати, батько ухилялися від виконання своїх батьківських обов'язків.

У виняткових випадках суд може присудити з дочки, сина аліменти на строк не більш як три роки.

Слід звернути увагу на максимальний строк (три роки) присудження аліментів, в разі

Написав admin1

Четвер, 14 травня 2020, 07:47 -

встановлення судом факту ухилення батьків від виконання своїх обов'язків. Цей строк обумовлений відсутністю законодавчо закріпленого обов'язку у дітей щодо довічного утримання батьків, які не виконували своїх батьківських обов'язків.

Разом з тим, при наявності виняткових умов, таких як, високий матеріальний рівень дітей, чистосердечне розкаяння батьків (батька, матері), законодавець передбачив можливість присудження таких аліментів

Відділ «Міжгірське бюро правової допомоги»